

Τὸ Θέατρο

ΘΙΑΣΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΑΝΔΡΕΑΔΗ : «Πυγμαλίων» κωμωδία σὲ τρεῖς πράξεις
καὶ πρόλογο τοῦ Μπέρναρ Σῶ

Ἡ κυρία Κατερίνα Ἀνδρεάδη, ἔπειτα ἀπὸ μιὰ θριαμβευτικὴ περιοδεία στὴ Θεσσαλονίκη, ἄρχισε τὶς παραστάσεις τῆς τετάρτης περιόδου μὲ τὴν κωμωδία τοῦ Μπέρναρ Σῶ: «Πυγμαλίων», ἕνα ἔργο πού γράφτηκε ἐδῶ κι' ἄρκετὰ χρόνια, πού ὁ συγγραφεὺς τὸ θεωρεῖ ἀπὸ τὰ καλύτερα τῆς δραματικῆς παραγωγῆς του, πού παίχτηκε παντοῦ μ' ἐπιτυχία καὶ κινηματογραφήθηκε μὲ τὴ συγκατάθεση τοῦ Σῶ, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστὸ, ἀποστρέφεται τὸν ὀμιλοῦντα κινηματογράφο.

Πιθανόν ὁ «Πυγμαλίων» νὰ μὴν εἶναι στὸ σύνολό του ἀπὸ τὰ πιὸ φιλοσοφημένα ἔργα τοῦ Ἴρλανδοῦ χιουμορίστα, ὑπάρχουν ἄλλα στὸ θεάτρο του, ὅπως τὸ «Ἐπάγγελμα τῆς κυρίας Γουῶρεν» αἴφνης, πού ἀφίνουν βαθύτερη ἐντύπωση στὴν ψυχὴ τοῦ ἀκροατοῦ. Μὰ καὶ στὴν κωμωδία πού μᾶς πρόσφερε ἡ Κυρία Ἀνδρεάδη καὶ τὸ καλλιτεχνικότης ἐπιτελεῖο, βρίσκομε τὸ δροσερὸ πνεῦμα, τὸν ἀπαραίτητο σαρκασμὸ ἐναντίον τῶν κοινωνικῶν τάξεων, τὸ ἀνήλεο μαστίγωμα τῶν προλήψεων καὶ τὰ εὐφυολογήματα ἐκεῖνα πού κάποτε δὲν εἶναι ἀντάξια τοῦ Ἴρλανδοῦ δραματοῦργοῦ. Γιατί, πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσωμε, ἡ ἀξία τοῦ Σῶ ἐξακολουθεῖ νὰ συζητῆται στὴν Εὐρώπη καὶ σ' αὐτὴν ἀκόμα τὴν Ἀγγλία κι' ἀπὸ τὸ ἔργο του μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου, θ' ἀποκρυσταλλωθοῦν στὴν κοινὴ συνείδηση ὀρισμένα κομμάτια, ἄρκετὰ ὅμως γιὰ τὴν ὑστεροφημία τοῦ δημιουργοῦ τους. Ἄλλως τε εἶνε φυσικὸ τὸ ἔργο ἑνὸς συγγραφέως νὰ ξεκαθαρίζεται μὲ τὴν ἀπόσταση καὶ οἱ ἐπερχόμενες γενεές ν' ἀνακαλύπτουν σ' αὐτὸν πράγματα πού ἴσως σὲ μᾶς σήμερα ἢ μᾶς ξεφεύγουν ἢ δὲν μᾶς κάνουν ἐντύπωση καὶ νὰ βρίσκουν τὸ θέλημα ἢ καὶ τὴν ἀνία ἀκόμα, σὲ ἔργα ἢ σελίδες πού σήμερα ἐμᾶς μᾶς ἀφίνουν ἀδιάφορους. Γιατί αὐτὸ τὸ ἀδιάκοπο παιγνίδι τῶν λέξεων ὁ διαξιφισμὸς αὐτὸς τῶν φράσεων πού συχνά καταντᾶ κουραστικὸς, μᾶς παρασύρει, ἀφοῦ παρασύρει τὸν ἴδιο τὸ Σῶ, σὲ σημεῖο πού νὰ διερωτώμεθα, ἀν ὁ συγγραφεὺς κρύβει βαθύ φιλοσοφικὸ νόημα πίσω ἀπὸ τοὺς ἀκροβατισμοὺς του ἢ ἀπλῶς θέλει νὰ διασκεδάσῃ τὸν ἑαυτό του καὶ τοὺς ἄλλους.

Στὴν κωμωδία αὐτὴ τὸν «Πυγμαλίωνα» τοῦ μύθου ἀντιπροσωπεύει ὁ καθηγητὴς τῆς ὀρθοφωνίας Χίγκινς, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ἐπιμονή του καὶ τὴν τέχνη του κατορθώνει ἕνα κορίτσι τοῦ λαοῦ, πρωτόγωνο καὶ ἔξυπνο, τὴν ἀνθοπώλιδα Ἐλίζα, πού συμβολίζει τὴ Γαλάτεια μ' ἄλλη βέβαια μορφή, νὰ τὴν μεταβάλλει σὲ ἀριστοκράτιδα, μὲ τρόπους εὐγενικοὺς, ξυπνώντας συνάμα μέσα της τὸ αἰώνιο αἶσθημα, τὸν ἔρωτα. Τὴν Ἐλίζα ὁ Χίγκινς τὴ συναντᾶ μπρὸς σὲ μιὰ ἐκκλησίαν ὅπου μαζεύεται ὁ κόσμος κάποιου βράδυ γιὰ νὰ προφυλαχτῆ ἀπὸ τὴ βροχὴ. Τὴν παίρνει μαζί του στὸ σπίτι του ὅπου μὲ τὴ συντροφιά ἑνὸς φίλου του συνταγματάρχη καὶ μὲ τὴν ἔγκριση τῆς μητέρας του, ἀρχίζει τὸ πείραμά του. Ἀνάμεσα σι' ἄλλα πρόσωπα, ὑπάρχουν ὁ πατέρας τῆς Ἐλίζας, ὁ Ντουλίτλ, τύπος θεατρικώτατος καὶ ζωντανὸς πού λατρεῖ τὸ Βάκχο ἀνθρωπὸς τοῦ λαοῦ, εὐθυμὸς, ξένοιαστος πού κάποτε δέχεται μοιραία μιὰ κληρονομία καὶ καταντᾶ κι' αὐτὸς ἀριστοκράτης.

Ἐπάρχει βέβαια σ' ὅλα αὐτὰ πολλὴ παραδοξολογία, πολλὴ ἐπιτήδευση, κάτι τὸ πολὺ «φτιαχτὸ» ποὺ στὴν τετράγωνη λογικὴ πέφτει, μὰ ὡς ἀντιστάθμισμα τὸ πνεῦμα τοῦ Σῶ δημιουργεῖ ἀπολαυστικὴν ἀτμόσφαιραν καὶ δεχόμεστε, χωρὶς πολλὰς ἀντιρρήσεις, τὴ θεωρίαν τοῦ περιβάλλοντος. Γιατὶ περὶ αὐτοῦ πρόκειται ὁ τὸν «Πυγμαλίων».

Ὁ κ. Ζαφειρόπουλος, ὁ μεταφραστὴς τοῦ ἔργου, εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀρκετὰς δυσχέρειες, ἀλλὰ κατόρθωσε νὰ φιλοτεχνήσῃ μίαν ἄριστη, θεατρικὴ μετάφραση, ἀποδίδοντας ὅλες τὰς λαϊκὰς ἐκφράσεις μὲ ἀντίστοιχες ἑλληνικὰς. Τὸ ἀνέβασμα τοῦ ἔργου τιμᾷ τὸ ἐλεύθερο θέατρο ὡς σκηνοθεσία, σκηνογραφία καὶ ἐκτέλεση.

Ἡ κ. Ἀνδρεάδου ζωντάνεψε τὸ ρόλο τῆς Ἐλίζας μὲ τὴ γνωστὴ τέχνη της, ἀπέδωσε ὅλες τὰς μεταπτώσεις καὶ ἐκράτησε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ καὶ τὴν χειροκρότησε θερμότερα. Πλάϊ τῆς ὁ κ. Δαμασιώτης ὡς πατέρας τῆς Ντουλίτλ δημιούργησε περίφημα τὸν τύπο του καὶ ἦταν φυσικώτατο τὸ παίξιμό του. Ὁ κ. Ἀποστολίδης καὶ ὁ κ. Μορίδης ἀπέδειξαν ἄλλη μὴ φορά τὴν εὐσυνειδησίαν τους ὡς καλλιτέχναι καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι συνέτειναν στὴν ἄρτια ἐρμηνείαν τοῦ ἔργου τοῦ Μπέρναρ Σῶ.—

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΑΤΣΙΚΑΣ